

Beek herdenkt, Oekraïne bloedt

**Stichting Herdenking
Oorlogsslachtoffers Beek**

NATIONALE DODENHERDENKING BEEK

Wij dachten dat het niet meer kon gebeuren:
oorlog in Europa!

Maar wij vergisten ons. Opnieuw viel een dictator een onafhankelijk democratisch land binnen. Het land, dat niet echt zou bestaan. Het land dat zou worden geregeerd door een nazi-regime. Poetin is er binnengevallen, zogenaamd om een genocide op de Russische minderheid te stoppen. Zo nodig zal hij kernwapens inzetten.

Beleven wij in 2022 een kopie van de jaren dertig? Toen bezette een agressieve dictator met moorddadige bedoelingen het ene land na het andere, ook ons land. Democratische landen kwamen pas laat in actie. Na de bezetting van een groot deel van Europa werden miljoenen mensen vermoord. Miljoenen kwamen om door oorlogsgeweld. Kan dat weer gebeuren? Moeten wij machteloos toekijken, omdat een oorlog met kernwapens een nog dramatischer alternatief is?

Tijdens de Dodenherdenking op 4 mei zullen wij met elkaar onze machteloze woede en ons verdriet delen. Wij zullen de leugens van Poetin tegenspreken. Wij zullen stilstaan bij het onpeilbare lijden van de mensen in Oekraïne. En wij spreken met elkaar af dat wij opkomen voor de waarden van onze samenleving. Waarden, waarvan wij na de Tweede Wereldoorlog gezworen hebben dat we ze zullen blijven verdedigen.

Weet u het nog? Nooit meer oorlog! Nooit meer Auschwitz!
De veiligheid van onze medemensen zal ons een oprechte zorg zijn. Onze democratie en onze vrijheid, die minder vanzelfsprekend zijn dan wij misschien dachten, zullen wij koesteren. Onze kracht ligt niet in kernkoppen, maar in een democratische, weerbare en humane samenleving.

Deze gedachten zullen op 4 mei worden verwoord door Herman van Rens, historicus van de Holocaust en oud-voorzitter van de Stichting Herdenking Oorlogsslachtoffers Beek.

Uitnodiging

Wij nodigen u uit om op 4 mei de slachtoffers van de Tweede Wereldoorlog te herdenken.

Wij nodigen u uit om samen na te denken over de nieuwe oorlog. Wij nodigen u uit om ons verleden te overwegen en de lessen daaruit te trekken voor onze houding in het heden.

De Dodenherdenking begint op woensdag 4 mei om 18.45 uur in het Asta Theater op de Markt in Beek.

Herman van Rens zal de herdenkingsrede uitspreken over het thema 'Beek herdenkt. Oekraïne bloedt'.

Een gedicht wordt voorgelezen door een leerling van basisschool KC Eigen-Wijs Spaubeek.

Hans Steeman spreekt namens de veteranen.

De bijeenkomst wordt opgeluisterd door Fanfare Sint-Cornelis uit Spaubeek. Wie een donatie wil doen aan giro 555 voor de slachtoffers onder de Oekraïense bevolking, kan iets in de collectebus doen bij het verlaten van de zaal.

Om 19.55 uur wordt de herdenking voortgezet bij het oorlogsmonument voor de Sint-Martinuskerk.

Daar worden de namen van de Beekse slachtoffers van de Tweede Wereldoorlog voorgelezen.

Vervolgens leggen wij kransen en bloemen op het monument. Wij zouden het erg op prijs stellen als er niet alleen 'officiële' kransen en bloemstukken komen.

U kunt ook zelf een bloemetje bij het monument leggen. Kinderen zal worden gevraagd een witte roos te leggen.

Burgemeester Christine van Basten-Boddin houdt een herdenkingsrede namens de gemeente.

Na de herdenking bent u welkom voor een kop koffie in het gemeentehuis.

Wij hopen dat u aanwezig bent.

Namens de Stichting Herdenking Oorlogsslachtoffers Beek

Jos Eggen, voorzitter

Roy Göttgens, secretaris

www.dodenherdenking-beek.nl

Een eigen herdenking

U kunt op 4 mei ook, individueel of samen met uw gezin, de slachtoffers van de Tweede Wereldoorlog en van de huidige oorlog in Europa herdenken.

Op veel plaatsen in Beek zijn gedenkplaatsen voor Beekse slachtoffers. U kunt daar een bloemetje leggen.

Op de hoek van Burgemeester Janssenstraat en Raadhuisstraat staat het monument dat herinnert aan de uit Beek verdwenen Joodse gemeenschap. Aan de Stegen staat een monument op de plaats waar de Sinti-familie Franz werd gearresteerd, om te worden gedeporteerd naar Auschwitz. Op zeven adressen liggen voor de deuren van huizen 'struikelstenen' die ons herinneren aan mensen die uit die woningen zijn weggevoerd naar hun dood. Op de oude begraafplaats aan de Sint-Martinusstraat is, vlak bij de poort aan de kant van de Sint-Martinusstraat, het graf van Victor Debets, die sneuvelde bij de verdediging van Nederland tegen de invallende Duitse legers. Bij de Oude Pastorie is het Vliegeniersmonument, waar Beek eer bewijst aan jonge Amerikaanse mannen die omkwamen in Beek, en hun leven gaven voor onze vrijheid.

Een vrijheid die in onze dagen steeds minder vanzelfsprekend blijkt.

Oekraïne bloedt opnieuw

Poetin voert een oorlog tegen Oekraïne, een land dat eigenlijk volgens hem niet bestaat. Het wordt bestuurd door een naziregime, en de oorlog is bedoeld om een genocide te voorkomen. Op 1 maart 2022 vielen Russische bommen bij Babi Yar, aan de rand van Kiev. De bommen beschadigden een monument.

De Oekraïners woonden tot 1917 in een gebied dat deel uitmaakte van het Russische tsarenrijk. Na de communistische Oktoberrevolutie en in de chaos na het einde van de Eerste Wereldoorlog wisten Polen, Finland, Estland, Letland en Litouwen zich los te vechten van het Russische Rijk en zelfstandige staten te worden. Ook de Oekraïners riepen een onafhankelijke staat uit. Maar die werd bloedig vernietigd door het Russische Rode Leger.

Stalin wilde de Holodomor geheim houden. Een inwoner maakte in het geheim deze foto.

Het verlangen naar een eigen land bleef levend. Bovendien verzetten Oekraïense boeren zich heftig tegen de communistische landbouwcollectivisatie. Als wraak vorderde de Russische dictator Stalin in 1932 alle graanvoorraden in deze 'graanschuur van Europa', inclusief het zaaigoed voor het volgend jaar. In 1933 brak daardoor een grote hongersnood uit. Stalin verbood de import van hulpgoederen. Vier miljoen Oekraïners stierven de hongerdood. Deze genocide door hongersnood is de geschiedenis ingegaan onder de naam Holodomor.

Op 22 juni 1941 viel Hitler de Sovjet-Unie, en dus ook Oekraïne, binnen, in een oorlog die hij nadrukkelijk betitelde als een vernietigingsoorlog. Doelwit van vernietiging waren vooral de anderhalf miljoen Joden in het land. Massa-executies en andere methoden van moord vonden plaats in steden die wij tegenwoordig goed kennen uit het nieuws: Odessa, Lviv, Kiev.

Op 1 september 1941 trokken Duitse troepen de stad Kiev binnen. Op 26 september verschenen in alle straten Duitse plakaten: alle Joden van Kiev en omgevende dorpen moesten zich op maandag 28 september om 8 uur verzamelen bij een grote begraafplaats, om te worden 'overgeplaatst'. Zij moesten documenten

Het nu door Poetin beschadigde monument

en waardevolle spullen meenemen. Joden die dit bevel negeerden, zouden worden doodgeschoten. Tienduizenden Joden kwamen op de bewuste dag daar samen. In een lange stoet werden zij naar het ravijn van Babi Yar geleid, een diepe kloof bij de rand van de stad. Zij liepen tussen twee versperingen van prikkeldraad door. Op achtereenvolgende plaatsen werden zij beroofd van hun bagage, hun bovenkleden en schoenen, en tenslotte hun onderkleden. De rij was zo lang dat men achteraan niet hoorde dat vooraan in het ravijn werd geschoten. Pas bij het ravijn merkten de mensen wat hun lot zou worden. In groepen werden zij naakt het ravijn in gedreven door leden van de Duitse politie. Die dwongen hen te gaan liggen met het gezicht naar beneden, boven op de lichamen van hun voorgangers.

Leden van het Duitse SS-Einsatzkommando met machinegeweren gaven hen een nekschot. Getuigen zagen de schutters op grote laarzen over de berg lichamen lopen. Zij werden geregeld afgelost en kregen rijkelijk wodka. Aan het einde van de klus blies men met dynamiet de wand van het ravijn op. De 33.771 lichamen werden bedekt met een laag aarde. Op deze plek staat het monument, dat op 1 maart werd beschadigd door Poetins bommen.

Herman van Rens

2022 Demonstratie voor vrij Oekraïne.